

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 2T/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620010010
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Vigaš
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2020:3620010010.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske samosudcom Mgr. Michalom Vigašom, v trestnej veci obžalovaného S. P., na hlavnom pojednávaní dňa 10.02.2020 takto

rozhodol:

Obžalovaný S. P., A.. XX.XX.XXXX v Partizánskom, trvale bytom W., U.A. W. XXX/XX, t.č. v ÚVV Ilava, je vinný, že

dňa 20.10.2019 v čase okolo 19.00 h v rodinnom dome v W. A. J.. U. W. Č.. XXX/XX pristúpil ku svojej manželke B. P., ktorá sedela na pohovke v obývačke a telefonovala s dcérou a žiadal ju, aby mu dala dve eurá, lebo si chce ísť vypiť, čo ale ona odmietla, že mu peniaze na alkohol nedá, na čo sa jej obžalovaný vyhrážal slovami "Daj mi ich, lebo ťa zabijem!", peniaze mu však poškodená odmietla dať, po čom si obžalovaný chcel vziať jej dámsku kabelku, ktorá bola položená vedľa pohovky, kde poškodená sedela, na čo ho odstrčila, vzala si kabelku, vybrala z nej svoju peňaženku a v obave z napadnutia odovzdala obžalovanému drobné mince v hodnote 1,50 €, na čo jej obžalovaný povedal, že to má málo a nebude mu to stačiť, poškodená odvetila, že mu viac nedá, po čom obžalovaný odišiel z domu, čím svojim konaním vzbudil dôvodnú obavu o život a zdravie poškodenej B. P.,

teda inému sa vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchal na chránenej osobe - na blízkej osobe - na manželke,

čím spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej Tr. zák.) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 4 Tr. zák.

Za to sa odsudzuje:

Podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, l/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., na trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. sa obžalovaný zaraďuje na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. súd ukladá obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

V trestnej veci obžalovaného S. P., pre zločin vydieranie podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení neskorších predpisov s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 4 Tr. zák., bola podaná prokurátorom Okresnej prokuratúry Partizánske pod sp. zn. Pv 383/19/3305-41 na tunajší súd dňa 15.01.2020 obžaloba na skutkovom základe podľa obžaloby.

Súd na hlavnom pojednávaní vykonal výsluch obžalovaného, poškodenej B. P., svedka Y. P., prečítal znalecký posudok znalca z odvetvia psychiatria MUDr. Márie Majzlanovej, oboznámil listinné dôkazy vzťahujúce sa ku skutku a zistil tento skutkový stav.

Obžalovaný sa na hlavnom pojednávaní ku skutku priznal, urobil vyhlásenie o vine, ktoré však súd neprijal z dôvodu, že ustáliť právnu kvalifikáciu skutku bolo možné len dokazovaním, pričom pokiaľ ide aj o rozhodovanie o treste, tak malo význam preukázanie skutočností týkajúcich sa priebehu skutku a širších súvislostí. Obžalovaný uviedol, že je ženatý 30 rokov, má dve plnoleté deti, dcéra študuje, syn je zamestnaný. Obžalovaný žije v rodinnom dome spolu s manželkou a synom. Rodinný dom je v jeho vlastníctve. Je vyštudovaný veterinárny technik, tak sa dlhodobo aj živil. Potom pracoval pri výrobe okien, tam pracoval do roku 2019, keď skončil v zamestnaní kvôli požívaniu alkoholu. S majiteľom sa dohodol, že pôjde na protialkoholické liečenie, no po príchode z liečenia sa tam už nechce vrátiť. Potom bol 5 mesiacov nezamestnaný, poberal podporu v nezamestnanosti, a zamestnal sa na družstve. Tam ho však prepustili v skúšobnej dobe, práca ho bavila, no bol tam zlý kolektív. To bolo asi dva týždne pred skutkom. Ku skutku sa priznal. Uviedol, že od rána popíjal alkohol, chcel si vypiť aj večer, no nemal pri sebe dosť peňazí. Poškodená vtedy telefonovala s dcérou, on po nej chcel peniaze. Poškodená mu pitie alkoholu vyčíta, nechcela mu dať peniaze. Vedel, že ich má v kabelke. Dala mu nejaké napokon, no bolo to málo, keď mu povedala, že mu na alkohol nedá, tak použil slová, aby mu dala peniaze, lebo ju zabije. On to však nemyslel vážne, manželke by neublížil, nikdy nikoho ani neudrel, nepobil sa. O tri dni, keď bol doma, prišli policajti a následne bol vzatý do väzby. Má dlhodobo problémy s alkoholom, dvakrát sa liečil aj ústavne v roku 2014 a 2018, no vždy sa vrátil k pitiu, naposledy abstinoval 7 mesiacov. Ambulantne sa liečil. S manželkou hospodárili spoločne. On vždy dokázal zarobiť peniaze. Manželkin plat používali na sporenie, žili z jeho príjmu. Zabezpečili deti. On mal prístup ku karte k účtu aj hotovosti. Nemal len v čase skutku dosť hotovosti v peňaženke, chýbali mu dve eurá, dostal od manželky euro päťdesiat. Nevie či bola v domácnosti aj iná hotovosť, tú doma obvykle nedržia. Počas výkonu väzby je v telefonickom kontakte s manželkou aj deťmi.

Poškodená B. P., manželka obžalovaného, na hlavnom pojednávaní uviedla, že telefonovala s dcérou, keď prišiel obžalovaný domov. Mal vypité a začal od nej pýtať peniaze. Pýtala sa načo, on že si musí ísť vypiť, na čo mu odvetila, že mu peniaze na alkohol nedá. Všimol si veľa jej kabelku, kde ona nosí peňaženku a išiel po nej, no ona ju rýchlo vzala, na to jej povedal "daj mi tie peniaze, lebo ťa zabijem". Ona sa bála, lebo ju tri dni predtým napadol a nechcela, aby ju udrel. Tak mu z peňaženky dala euro a päťdesiat centov, čo tam mala, potom čo prerušila hovor s dcérou. Dcéra sa zľakla, vie, že potom dcéra telefonovala svojmu bratovi a starej matke. Keď prišla svokra obžalovaný bol už doma, napomínala ho on povedal, nech sa do toho nestará a zahnal sa na ňu. Poškodená sa medzi nich postavila, napomínala ho a pohrozila mu, že zavolá políciu. On sa upokojil. Uviedla, že sa obrátili neskôr na políciu, pretože závislosť obžalovaného narastá a syn to už nechcel nechať tak. Keď je obžalovaný triezvy je dobrý a starostlivý, no pod vplyvom alkoholu sa mení na zvieru, je agresívny, útočný a arogantný. Zažívali s deťmi takéto excesy v jeho správaní. Problémy s alkoholom má polovicu ich tridsaťročného manželstva. Naposledy abstinoval necelého polroka. Keď chodil do práce pil len po práci, no pravidelne o víkendoch. Je vlastníkom domu, ktorý obývajú. Keď sa problémy s alkoholizmom zosilnili, tak kartu k účtu opatrovala len ona. Keď potreboval na niečo peniaze, tak mu ich vyčlenila. Bankový účet však je na meno manžela. Majú dve bankomatové karty, jednu používa ona a jednu schovala. Okrem hotovosti v jej peňaženke mali v dome aj inú hotovosť, obžalovaný o tom vedel. Uviedla, že obžalovaný má doma všetko pripravené, keď bude prepustený na slobodu. Poškodená nárok na náhradu škody neuplatnila.

Svedok Y. P., syn obžalovaného a poškodenej, na hlavnom pojednávaní uviedol, že mu telefonovala sestra, keď bol na kúpalisku, hystericky oznámila, že otec zas pýta od matky peniaze a vyvádza. On sa to snažil vyriešiť, kým príde domov. Obžalovaný sa s poškodenou dennodenne vadili, vypytoval od

nej peniaze. Potýčky s otcom boli na týždennom poriadku čo pil. Bývalo obdobie, keď bolo dobre, keď bol triezvy, ako však siahol po alkohole, tak boli konflikty. On by nedokázal matku presvedčiť, aby od otca odišla. Nikdy nebol svedkom toho, že by na matku fyzicky zaútočil, ani na neho si to nedovolil, lebo vedel, že by sa bránil.

Z prečítaného znaleckého posudku MUDr. Márie Majzlanovej, č. 70/2019 z 22.11.2019 súd zistil, že u obžalovaného bola zistená závislosť od alkoholu v kritickom vývojovom štádiu, jedná sa o chorobný sklon k požívaniu alkoholických nápojov. Obžalovaný bol dvakrát hospitalizovaný a podrobil sa ústavnému protialkoholickému liečeniu v rokoch 2014 a 2018. Počas ústavnej liečby spolupracoval. Po prepustení z poslednej ústavnej liečby sa vrátil k pitiu alkoholu po siedmich mesiacoch abstinencie. Obžalovaný podľa subjektívnych skutočností bol pod vplyvom alkoholu, ktorý mohol potencovať jeho protiprávne konanie. Išlo však u neho predovšetkým o konanie vedomé, jeho osobnosti vlastné - impulzívne, bezohľadné, heteroagresívne, nepaticky motivované, vyplývajúce z potreby uspokojenia túžby po alkohole. Obžalovanému navrhla uložiť ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa záznamu o dychovej skúške č.l. 98 mal obžalovaný dňa 23.10.2019 o 20:08 hod. 1:05 mg/l alkoholu v dychu. Ide o výsledok dychovej skúšky tri dni po skutku, má význam len z hľadiska škodlivého požívania alkoholu obžalovaným.

Obžalovaný bol pred spáchaním skutku postihnutý za jeden drobný priestupok proti pravidlám cestnej premávky dňa 16.09.2017 v blokovom konaní pokutou 10,-€.

Obžalovaný podľa správy obce Bošany na č.l. 104 je ženatý, býva v obci s rodinou, nebol riešený na komisii verejného poriadku.

Na obžalovaného sa hľadí podľa odpisu z registra trestov na č.l. 108 akoby nebol odsúdený, je evidované jedno jeho odsúdenie z roku 1991 pre ublíženie na zdraví z nedbanlivosti.

Prokurátor zotrval na podanej obžalobe, právnej kvalifikácii ako v obžalobe, navrhol nepodmienečný trest v dolnej polovici trestnej sadzby za prevahy poľahčujúcich okolností so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Navrhol uloženie ochranného liečenia obžalovanému. Poškodená uviedla, že chceli pomôcť obžalovanému a tiež sebe. Obhajoba navrhla trest nespojený s odňatím slobody za použitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu. Obžalovaný vyjadril ľútosť nad spáchaním trestného činu.

Na základe vykonaného dokazovania, hodnotiac dôkazy jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti súd považuje skutkový stav preukázaný ako v skutkovej vete rozsudku, pričom súd skutok právne kvalifikoval inak ako prokurátor v podanej obžalobe. Priebeh skutku, pokiaľ ide o správanie obžalovaného počas skutku, bol v podstate nesporný, obžalovaný sa priznal k spáchaniu skutku, usvedčuje ho poškodená, v širšej súvislosti aj svedok, pokiaľ ide o spolužitie s obžalovaným a jeho správanie pod vplyvom alkoholu. Súd skutok právne neposúdil ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení neskorších predpisov s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 4 Tr. zák. Hoci súd považuje za preukázané, že obžalovaný skutočne použil hrozbu smrti poškodenej v súvislosti s dožadovaním sa drobnej hotovosti, skutok nemožno rozdeliť účelovo na jednotlivé slovné spojenia a tieto posudzovať osamotene a podrobovať ich skúmaniu či zodpovedajú zákonnej definícii toho či oného trestného činu, ale skutok je potrebné právne posúdiť ako celok. Skutok právne kvalifikovaný ako nebezpečné vyhrážanie alebo vydieranie spáchaný verbálne, pokiaľ by bol ohraničený len na slová použité páchatelom, ľahko by sa mohol líšiť len vyslovením hrozby v spojitosti s očakávaným správaním obete v ponímaní páchatela. Inak povedané, rôzne formulovanou jednou vetou vyslovenou páchatelom. Závažnosť uvedených trestných činov je však značne rozdielna, čo je najviac vyjadrené v trestnej sadzbe danej osobitnou časťou Trestného zákona. Pokiaľ sa týkajú domáceho násillia, štandardne § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (6 mesiacov až 3 roky odňatia slobody) ku § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (4 až 10 rokov odňatia slobody)!

Znakom skutkovej podstaty trestného činu nie je len subjekt, subjektívna a objektívna stránka, ktorú by v tomto prípade obžalovaný svojím konaním naplnil už len spojením akejkoľvek podmienky, ktorú musí poškodený splniť, pod hrozbou ujmy, ale aj objekt -chránený záujem, ktorý obžalovaný ohrozil.

Súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23To/113/2017-214 z 27.11.2017, z ktorého odôvodnenia tiež vyplýva potreba sústredenia sa aj na objekt trestného činu. Je zrejme, že daný skutok je prípadom domáceho násillia, kde poškodenú - manželku obžalovaného primälo konať, ohlásiť trestnú činnosť (pravdepodobne až po aktivite jej syna v tomto smere) stupňujúce sa agresívne správanie obžalovaného voči poškodenej a hrozba z ujmy na zdraví. Objektom tohto trestného činu nebolo slobodné rozhodovanie človeka vo vzťahu k určitému konaniu - vydaniu peňazí, hoci čisto formálne takto formulovanú hrozbu obžalovaný použil. Bolo preukázané, že rodina žila v nehnuteľnosti formálne aj reálne vo vlastníctve obžalovaného, obžalovaný s poškodenou hospodárili spoločne. Bolo preukázané, že účet v banke, na ktorom boli vedené financie domácnosti bol vedený na meno obžalovaného, bez ohľadu na držbu karty k účtu či debetnej tak mal prístup k hotovosti. Banka si vie totožnosť vlastníka účtu overiť na základe osobných dokladov. Mal aj v ten deň hotovosť, len ku večeru nie dostatočnú na zakúpenie alkoholu, poškodená dokonca uviedla, že v domácnosti bola na inom mieste aj ďalšia hotovosť, čo si zrejme obžalovaný v danej chvíli neuvedomil. Pýtal tak od poškodenej peniaze, ku ktorým by vo svojej podstate mal sám aj bez jej pričinenia prístup, mohol tiež hocičo v pohostinstve operatívne speňažiť, založiť. Tiež bolo preukázané, že táto mu peniaze vyčleňovala a dala, keď ich na niečo potreboval, pričom stačil v tomto zmysle úskok obžalovaného, aby či už v ten deň alebo hocikajký iný získal pod inou zámienkou "krediť" na účely zakúpenia alkoholu. Z toho je zrejme, že nútenie hrozbou násillia poškodenej, aby niečo konala nemalo žiadnu skutočnú príčinnú súvislosť so zásahom do slobody rozhodovania poškodenej pokiaľ ide o vydanie peňazí. Poškodená sa zrejme domnievala, že môže obžalovanému reálne zabrániť zaobstaráť si prostriedky na alkohol, no v skutočnosti nemohla a obžalovaný sa verbálne a to hrozbou domáhal spolupráce poškodenej len v tom najjednoduchšom zo spôsobov ako si vlastné peniaze zaobstaráť, pričom v skutočnosti jej spoluprácu vôbec nepotreboval. Obžalovaný volil najjednoduchšiu cestu - peniaze si pýtať od poškodenej, ako zrejme bežne robil, keďže ich strážiila pred jeho neuváženým spotrebovaním na zakúpenie alkoholu. Peniaze v peňaženke boli prostriedky nerozdielne spoločné, teda sa v podstate domáhal vydania vlastnej hotovosti.

Objektom, ktorý bol skutočne ohrozený bola ochrana pokojného občianskeho spolunažívania pred hrubým narušením takým konaním, ktoré vzbudzovalo dôvodné obavy o život a zdravie - obžalovaný sa poškodenej vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchal na chránenej osobe - na blízkej osobe - na manželke. Dôvodnosť hrozby spočíva v správaní obžalovaného pod vplyvom alkoholu, ktoré popisuje poškodená a svedok. Že sa tento pod vplyvom alkoholu, chová arogantne, agresívne, a jeho stav sa zhoršuje pod vplyvom alkoholizmu, ktorý mu bol diagnostikovaný. Preto súd uznal obžalovaného za vinného pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v spojení s § 127 ods. 4 Tr. zák. Obžalovaný konal v priamom úmysle a porušil záujem na ochrane pokojného občianskeho spolunažívania.

Súd pri ukladaní druhu a výmery trestu vychádzal zo zásad ukladania trestov uvedených v ustanovení § 34 Tr. zák., pričom prihliadol na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, ako aj na možnosti jeho nápravy, nakoľko trest musí mať najmä prevýchovní účinnok. Súd prihliadol aj k tomu, že trest má postihnúť iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Súd pri ukladaní trestu prihliadol k dvom poľahčujúcim okolnostiam. Obžalovaný viedol riadny život, jediné odsúdenie obžalovaného je ešte z roku 1991, okrem toho spáchal len jeden drobný priestupok. Obžalovaný sa tiež k trestnej činnosti doznal a aj ju úprimne oľutoval, čo sa vzhľadom k prejavu obžalovaného na hlavnom pojednávaní aj vyhlásení o vine nejaví byť účelový, ale úprimný prejav. Za prevahy poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j/, l/ Tr. zák. tak podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. súd vychádzal z upravenej trestnej sadzby 6-26 mesiacov odňatia slobody.

Napriek tomu, že obžalovaný doposiaľ viedol riadny život, súd mu uložil trest nepodmienečný. Takýto druh trestu súd považuje za primeraný z hľadiska účelu trestu. Jednak morálneho odsúdenia páchatel'a trestného činu majúceho znaky domáceho násillia, ale najmä prevencie individuálnej, teda predchádzania obdobnej trestnej činnosti obžalovaným do budúcnosti. Z výpovedí poškodenej a svedka vyplynulo, že obžalovaný už niekoľkokrát zlyhal v schopnosti abstinovať, musel si byť vedomý aj následkov alkoholizmu na vzťahy v rodine, zamestnanie, bol mu známy odmietavý postoj manželky a detí k škodlivému užívaniu alkoholu s tým súvisiacim konfliktom v domácnosti. Takýto stav bol pritom

dlhodobý a stupňoval sa až do času, kým nadobudol trestnoprávny rozmer. Zmysel nepodmienečného trestu je teda v tom, aby obžalovaného odradil od páchania trestnej činnosti do budúcnosti, iné alternatívne tresty by nemuseli byť dostatočnou výstrahou. Na druhej strane však nie je potrebné na obžalovaného vplývať trestom dlhším ako súd určil. Súd uložil trest vo výmere ako vo výroku rozsudku, teda blízko dolnej hranice trestnej sadzby, poukazujúc na vyššie uvedené poľahčujúce okolnosti, na to, že obžalovanému je ukladané aj ochranné ambulantné protialkoholické liečenie, ktoré má popri treste tiež podstatný význam. Súd prihliadol aj na to, že rodina obžalovaného je s ním v kontakte aj počas výkonu väzby, pri dlhšom treste by už prevážil negatívny dopad trestu na rodinu obžalovaného, účelu trestu by už jeho väčšia dĺžka nijak neprosperovala.

Súd obžalovaného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože nebol v posledných desiatich rokoch vo výkone trestu za úmyselný trestný čin.

Súd, vzhľadom k záverom znaleckého posudku znalkyne z odvetvia psychiatria, a pretože bolo zistené, že trestnú činnosť spáchal v súvislosti s užívaním alkoholu, obžalovanému uložil ambulantné ochranné protialkoholické liečenie. To však bude mať zmysel len pokiaľ sa obžalovaný poučí z uloženého trestu, uvedomí si všetky negatívne dopady škodlivého požívania alkoholu na jeho život a z toho dôsledku na životy členov jeho rodiny. Ochranné liečenie trvá do doby, dokiaľ je účelné, jeho účelnosť a vykonávanie kontroluje súd. Ochranné liečenie síce je v zmysle Trestného zákona sankcia, ale nie je trestom, riadne podrobovanie sa ambulatnej liečbe by malo znížiť riziko recidívy a opätovného škodlivého požívania alkoholu obžalovaným.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa vyhlásenia rozsudku, prostredníctvom tunajšieho súdu ku Krajskému súdu Trenčín.